

Fullmäktige 07.12.2023 § 138

§ 138

Godkännande av budgeten 2024 och ekonomiplanen

Beredning och upplysningar:
Jyrkkä Maria
Skyttä Samuli
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige

1

godkänner den bifogade budgeten för 2024 och ekonomiplanen för 2025–2026 med bilagor,

2

godkänner de bifogade förslagen till beslut om finansmotionerna och konstaterar att motionerna är slutbehandlade,

3

bemyndigar stadsdirektören att ersätta den budgeterade överföringen av 15 miljoner euro som investeringsfonden för basservice och markanskaffning avkastar med motsvarande upplåning, om upplåning är ekonomiskt fördelaktigare än överföring ur fonderna,

4

bemyndigar tekniska nämnden att fortsätta bygga de i budgeten för 2023 särskilt uppräknade, oavslutade fasta konstruktionerna och anläggningarna inom ramen för tidigare anvisade totalanslag,

5

bemyndigar koncernförvaltningen att införa ändringar och preciseringar i budgeten och ekonomiplanen som föranleds av fullmäktigebehandlingen eller förbättrar riktigheten, informationen eller språkdräkten och som inte avviker från innehållet i den godkända budgeten och ekonomiplanen och inte väsentligt ändrar räkenskapsperiodens resultat eller finansieringsdelen.

Behandling

Ordförande Hopsu föreslog att ärendet skulle behandlas i den ordningsföljd som godkänts av fullmäktiges förhandlingskommitté:

BEHANDLINGSORDNING

1. Stadsdirektörens översikt
2. Ordföranden för fullmäktiges förhandlingskommitté
3. Gruppanföranden enligt gruppernas storleksordning (Samlingspartiet, Gröna, SDP, Sannfinländarna, SFP, KD, Vänsterpartiet, Centern, Rörelse nu)
4. Allmän diskussion
5. Beslut om budgeten och ekonomiplanen

6. Förslagen till hemställningar om budgeten behandlas vid fullmäktiges sammanträde 11.12.2023

ALLMÄN DISKUSSION

Den allmänna diskussionen om budgeten och ekonomiplanen förs 7.12.2022.

Ändringsförslag

Ändringsförslag och understöd av dessa till budgeten och ekonomiplanen lämnas under den allmänna diskussionens gång. Beslut om ändringsförslagen fattas 7.12.2022.

Förslag till hemställningar

Förslag till hemställningar och understöd av dem framförs under den allmänna diskussionen. Förslagen till hemställningar bordläggs 7.12.2023 och beslutas (godkänns eller förkastas) när budgeten och ekonomiplanen har godkänts, vid fullmäktiges nästa möte 11.12.2023.

Ordföranden frågade om förslaget till behandlingsordning kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att det hade godkänts enhälligt.

Grönroos lämnade följande ändringsförslag 3.3:

Från investeringarna avlägsnas: Stadsbanan och infrastrukturinvesteringar i anslutning till den Inkomster: Stadsbanan (2024: 6,1 miljon, 2025: 9 miljoner, 2026: 9,2 miljon, 2027: 4,6 miljoner och 2028 1,5 miljoner) Utgifter: Stadsbanan (2024: 21 miljon, 2025: 29 miljoner, 2026: 40 miljon, 2027: 30 miljoner och 2028 10,4 miljoner) Kustbansbanan (2024: 2 miljon, 2025: 3 miljon, 2026: 4 miljon, 2027: 5 miljoner och 2028: 2 miljoner). Albergaprojektet (2024: 2 miljon, 2025: 5 miljon, 2026: 7 miljoner och 2027: 5 miljoner). Privatfinansierade projekt (2024: 5 miljon, 2025: 5 miljon, 2026: 5 miljoner och 2027: 5 miljoner). Esbo kulturcentrum (2024: 1,5 miljon, 2025: 31 miljoner och 2026: 31 miljoner) Hagalunds simhall (2024: 12 miljon, 2025: 19,6 miljoner och 2026: 9,7 miljoner). Hagalunds stadion och parkeringsanläggning (2024: 1 miljon, 2025: 30 miljoner och 2026: 37,5 miljoner). Sektorn för fostran och lärande, byggande (2025: 10 miljoner och 2026: 10 miljoner).

Grönroos lämnade följande ändringsförslag 3.4:

Ändringsförslag. Esbos mål för klimatneutralitet sänks till EU:s målnivå 2050, vilket ger besparingar till exempel genom en flexiblare användning av bränslen, material och materiel. Bidraget till fullmäktigegrupperna på 90 000 euro slopas. Esbo avstår från könsmedveten budgetering. Ur stadsplaneringsnämndens budget görs följande avdrag: 2024: 3 miljon, 2025: 3 miljoner och 2026: 3 miljoner,

Grönroos lämnade följande ändringsförslag 3.5:

Ändringsförslag. Esbo erbjuder inte tjänster åt personer som vistas i landet olagligt. Esbo stad favoriserar inte invandrare på arbetsmarknaden genom så kallad positiv diskriminering, och koncentrerar sig inte på sysselsättningsåtgärder för invandrare utan i stället på återflyttning av dåligt integrerade invandrare. Från budgeten avlägsnas: Kompetenscentrumverksamhet (2024: 1,5 miljon, 2025: 1,5 miljoner och 2026: 1,5 miljoner euro) och Modellen för rekrytering av invandrare (2024: 328 000 euro, 2025: 328 000 euro och 2026: 328 000

euro). Staden deltar inte i rekryteringen av utländsk arbetskraft. Från budgeten avlägsnas: Talent Espoo (2024: 676 208 euro med undantag av statens del från början av året, 2025: 676 208 euro och 2026: 676 208 euro). Esbo erbjuder inte invandrare undervisning i deras eget modersmål: (2024: 1,5 miljon, 2025: 1,5 miljoner och 2026: 1,5 miljoner). Esbo erbjuder inte invandrare tjänster på deras eget språk.

Grönroos lämnade följande ändringsförslag 3.6:

Anslagen utökas enligt följande: Ombyggnad av gator (2024: 1 miljon, 2025: 1 miljon och 2026: 1 miljon). Ombyggnad av broar (2024: 2 miljoner och 2025: 2 miljoner).

Värmälä lämnade understödd av Pentikäinen följande förslag till hemställan 3.1:

Fullmäktige hemställer att man inom deltagande budgetering tar hänsyn till främjandet av hobbyverksamhet och delaktighet bland unga.

Nevanlinna lämnade understödd av Keisteri-Sipilä m.fl. följande förslag till hemställan (3.13):

Fullmäktige hemställer att Esbo stad vid behov förbereder sig på att inrätta en betesmark vid Notsundsängen i Finno fågelvåtmark, för att förhindra att området växer igen och för att trygga fågel- och naturvärdena.

Cederlöf lämnade understödd av Kajava m.fl. följande förslag till hemställan 3.2:

Fullmäktige hemställer att Esbo stad främjar att pensionärsorganisationer och andra organisationer som inte längre erbjuds lokaler av Västra Nylands välfärdsområde får tillgång till lokaler i början av året 2024.

Kajava lämnade understödd av Pentikäinen följande förslag till hemställan 3.7:

Fullmäktige hemställer att staden preliminärt kartlägger möjligheterna till fler center för hantverk för barn och unga i Esbo utöver Gräsas hantverkscenter i Olarsbäcken, eller åtminstone kartlägger möjligheterna att i större grad erbjuda hantverkshobbyverksamhet med låg tröskel för barn och unga.

Keisteri-Sipilä föreslog understödd av Partanen m.fl. följande hemställan 3.12:

Fullmäktige hemställer att uppföljningen av Esboudomarnas välbefinnande effektiviseras och att stadsstyrelsen en gång om året får en rapport om ämnet.

Simon Elo lämnade understödd av Lindholm m.fl. följande förslag till hemställan 3.10:

Fullmäktige hemställer att stadsmiljösektorn i samarbete med sektorn för fostran och lärande säkerställer den strukturella säkerheten på skolgårdarna i Esbo gällande olovlig mopedkörning och skoterkörning på skolgårdarna. Motivering: En sexårig pojke från Esbo var tvungen att söka sjukhusvård 8.11.2023, då han blev påkörd av en person som körde skoter på förskolegården vid skolan Juvanpuiston koulu i Nipert i Norra Esbo. Då olyckan inträffade fanns det ännu barn under skolåldern som fick vård vid skolan. Stadsmiljösektorn i Esbo agerade snabbt och

gjorde vissa strukturella ändringar, såsom staket, direkt följande dag, som förbättrar trafiksäkerheten på skolans gårdsområde. Att köra moped eller skoter i mörker har under en lång tid inte endast orsakat farliga situationer utan även oljud i närheten av skolor. Esboborna har uttryckt oro över farliga förare, eftersom det är förbjudet att köra moped eller skoter på skolgårdarna.

Hertell lämnade understödd av Karimäki m.fl. följande förslag till hemställan 3.9:

Fullmäktige hemställer att Esbo stad försnabbar renoveringen av Träskända gårds interiör så att gården kan tas i gemensamt bruk av invånarna.

Hertell lämnade understödd av Karimäki m.fl. följande förslag till hemställan 3.11:

Fullmäktige hemställer att man vid beredningen av den framtida användningen av Träskända gård beaktar kontinuiteten i verksamheten för konstnärerna i Aurorahuset.

Kerola lämnade understödd av Karimäki m.fl. följande förslag till hemställan 3.8:

Fullmäktige hemställer att Esbo även i fortsättningen håller fast vid att inlärningsresultaten i Esbo ska ligga på toppnivå i Finland, trots en eventuell statsandelsreform.

Seppälä lämnade understödd av Partanen följande förslag till hemställan 3.14:

Fullmäktige hemställer att Esbo stad börjar utreda hurdan praxis staden har gällande kravet på läkarintyg och att man tillsammans med Västra Nylands välfärdsområde strävar efter att minska på dessa.

Siivola lämnade understödd av Partanen följande förslag till hemställan 3.15:

Fullmäktige hemställer att det som grund för behandlingen av investeringsprogrammet görs en utredning om hur de lokaleffektiva nya skolbyggnaderna möjliggör timfördelningen och undervisningen enligt målen i stadens läroplan samt om alla elever i årskurs 1–2 har ett lugnt, eget klassrum enligt det som planerats.

Efter avslutad diskussion gav ordföranden ett sammandrag över de förslag till hemställningar som hade lämnats under sammanträdet och konstaterade att Grönroos ändringsförslag förfallit i brist på understöd och att stadsstyrelsens förslag därmed blivit godkänt enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Förslagen till hemställningar bordlades enhälligt i fråga om beslutsfattandet till sammanträdet 11.12.2023.

Redogörelse

Budgeten 2024 och ekonomiplanen

Ekonomiplanen 2024–2026 bygger på Berättelsen om Esbo och på mål som härletts ur den, på riktlinjerna och åtgärderna i produktivitets- och

anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad samt på fullmäktiges beslut 23.10.2023 om ramen för budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2026 samt om fastighetsskattesatserna 2024. Statsandelsintäkterna 2025–2026 baserar sig på finansministeriets överföringskalkyler 10/2023 och på den kommunala ekonomins hållbarhetsberäkningar.

Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Utsikterna för världsekonomin är tudelade eftersom tillväxttakten är relativt snabb i många länder som utvecklas medan utsikterna i Europa och Kina försämras. Inflationen har avtagit, men den underliggande inflationen är fortfarande snabb. Rysslands fortsatta anfallskrig orsakar fortsättningsvis spänningar och överskuggar utsikterna för världshandeln.

Enligt Finansministeriets ekonomiska översikt hösten 2023 kommer Finlands ekonomi inte att växa år 2023 jämfört med året innan, även om man ännu i början av året trodde att ekonomin skulle vända och tillväxten komma igång. Finlands ekonomi har hamnat i en recession i synnerhet i Tysklands och Sveriges kölvatten.

De stigande priserna och räntorna har minskat hushållens konsumtion och investeringar. År 2024 kommer prisökningen att vara långsammare än ökningen av hushållens inkomster och räntehöjningen torde vara över. Hushållens ökade köpkraft torde öka konsumtionen och bruttonationalprodukten torde börja öka igen, tillväxten uppskattas till 1,2 procent. Den ekonomiska tillväxten försvagas av den svaga situationen inom byggbranschen. År 2025 väntas ökningen öka till 1,8 procent. Sysselsättningen minskar i år, men ökar igen från och med nästa år.

Finansministeriet tror att recessionen blir kortvarig och ser därför inget behov av offentligt stöd för att påskynda den totala efterfrågan inom ekonomin. Ministeriet konstaterar dock att recessionen kan bli långvarig och få strukturella drag som bromsar upp återhämtningen. Dessa orsaker kan vara kopplade till allmän osäkerhet, inflation, räntor, Kinas ekonomi och bostadsbyggande. Omställningen till utsläppsnål energiproduktion ses också som en möjlighet att försnabba och påskynda tillväxten i större utsträckning och snabbare än väntat.

Den kommunala ekonomins utveckling

År 2023 ser den kommunala ekonomin rätt så bra ut, men på grund av vårdreformen präglas året av mycket osäkerhet. En vändning till det sämre väntas ske i början av året, då den gynnsamma inkomstutvecklingen avtar. Kostnadsökningen och särskilt priset på löneuppgörelsen orsakar tryck eftersom personalkostnaderna utgör den största utgiftsposten inom den kommunala ekonomin. År 2023 höjdes lönerna exceptionellt mycket till följd av avtalshöjningarna jämte engångsposter.

Enligt Finansministeriets kalkyl över utgiftstrycket växer kommunförvaltningens konsumtionsutgifter 2024–2027 huvudsakligen på grund av prisökningar. Orsaken till detta är att nativiteten och åldersklasserna minskar på nationell nivå. Ett undantag är 2025, då ansvaret för att ordna sysselsättnings- och näringstjänster överförs från staten till kommunerna.

Avtalshöjningarna inom kommunsektorn höjer personalkostnaderna med cirka 3 procent år 2024, vilket är en betydligt måttligare nivå än de höjningar och engångsposter som genomförts år 2023. Ökningen av personalkostnaderna dämpas också av en betydande sänkning av

arbetslöshetsförsäkringspremien. Förändringen i prisindexet för basservice, som ger en god bild av kommunernas kostnadsutveckling, är i medeltal 3,1 procent per år 2024–2027.

Finansministeriet uppger att det till statsandelarna kommer att riktas en indexbroms åren 2024–2027. Dess effekt till år 2027 är 111 miljoner euro. Statsandelarna sänks både av indexbromsen och av preciseringen av överföringskalkylerna för vårdreformen, vars effekt avstäms via statsandelarna från och med år 2024. Vidare minskas obalansen mellan de inkomster och utgifter som överförs till välfärdsområdena från kommunernas statsandelar 2024–2025.

Finansministeriets kalkyler visar förändringen i befolkningsstrukturen och kommunsektorn på riksnivå, men för Esbo är situationen till många delar mycket ovanlig. I Esbo har folkmängden ökat med i genomsnitt över 5 200 invånare per år och under de senaste åren har ökningen varit över 8 000 invånare. I synnerhet familjer flyttar till Esbo på grund av jobb och för att förbättra sin kompetens. Antalet födda i Esbo förutspås öka årligen, till skillnad från situationen i hela landet. Enligt prognoserna föds det över 1 000 fler barn i Esbo år 2040 än år 2022. Tillväxtstadens omvärld samt finansieringsbehovet för investeringar och ordnande av tjänster kan således inte jämföras med den övriga riksomfattande utvecklingen.

Folkökningen i Esbo fortsätter kraftigt

Folkökningen i Esbo fortsätter att vara kraftig. År 2022 ökade folkmängden med över 8 000 invånare och antalet invånare ökade i Esbo mer än i de andra städerna i landet. I år beräknas tillväxten vara cirka 8 500 personer, vilket innebär att invånarantalet i slutet av året är 313 700.

Enligt långtidsbefolkningsprognosen för Esbo uppskattas Esbo ha 330 840 invånare i slutet av år 2027. I slutet av år 2031 når invånarantalet enligt prognosen 357 500 personer. Enligt prognosen ökar folkmängden med 47 400 invånare åren 2022–2031, det vill säga cirka 5 500 invånare per år i snitt.

Ekonomiplan 2024–2026

Budgeten för 2024 och ekonomiplanen för 2025–2026 har utarbetats så att den genomför Berättelsen om Esbo samt följer målnivåerna, riktlinjerna och åtgärderna i programmet En ekonomiskt hållbar stad.

Stadsdirektörens budgetförslag följer den ram som fullmäktige godkände 23.10.2023 med små preciseringar.

Stadsdirektörens budgetförslag har i utgifterna för driftsekonomin år 2024 utökats med poster som närmast gällde arbetsmarknadsstödet och beredningen av reformen av arbets- och närings tjänsterna 2024. Dessutom sänktes de verksamhetsintäkter som hänförs till inkomsterna från markanvändningen.

Investeringsprogrammet har beretts för stadsdirektörens budgetförslag och samtidigt uppdaterades avskrivningarna och finansieringsposterna.

De uppskattade skatteinkomsterna och statsandelarna uppdaterades till de senaste uppgifterna, vilket sänkte skatteinkomstprognoserna något. Dessutom uppdaterades de förändringar som reformen av arbets- och närings tjänsterna 2024 medför för åren 2025 och 2026.

Vid beredningen av ramen och budgeten har verksamhetskostnadernas ökning enligt basscenariot uppdaterats med befolkningsprognosen och prisindexet för basservicen (3,0 procent).

De ekonomiska målen för produktivetsåtgärderna i programmet En ekonomiskt hållbar stad har dragits av från sektorernas tillväxt enligt basscenariot.

Resultaträkning

Verksamhetsintäkterna ökar med endast 0,2 procent från budgeten 2023. Prognosen för markförsäljningsintäkter har minskats på grund av den försvagade konjunkturen. Verksamhetskostnaderna ökar med 5,7 procent från den ursprungliga budgeten 2023. I ökningen beaktas det ökade servicebehovet, den allmänna kostnadsutvecklingen inklusive löneuppgörelsen, lagändringar, ökade lokalkostnader och reserveringar i löneprogrammet samt produktivetsåtgärder för år 2024 enligt produktivets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad. Utöver personal- och lokalkostnaderna ökar i synnerhet kostnaderna för kollektivtrafiken 2024.

Nettokostnaderna för att ordna tjänster, det vill säga verksamhetsbidragets underskott, försämras från år 2023 med 79 miljoner euro, cirka 9 procent. Skattefinansieringen (skatter och statsandelar) minskar 2 procent år 2024 jämfört med år 2023.

År 2024 beräknas skatteintäkterna uppgå till 823 miljoner euro, vilket är 7,9 procent mindre än år 2023. Stadens skattefinansiering (skatteinkomster och statsandelar) för år 2024 påverkas fortfarande i betydande grad av ändringarna av skattefinansieringen vid vårdreformen och de ändringar som efterhandsgranskningarna av dem föranleder.

Vårdreformen påverkar statsandelarna och dess övergångsutjämnings hela planperioden 2024–2026.

Inkomstskattesatsen i Esbo är 5,3 procent år 2024. Kommunalskatteintäkterna uppskattas till 525 miljoner euro, det vill säga 12 procent mindre än år 2023. Ökningen beräknas till 4,6 procent år 2025 och 4,7 procent år 2026.

Prognosen för samfundsskatteintäkterna är 133 miljoner euro, ungefär 10 procent mindre än år 2023. Ökningen beräknas till 7,5 procent år 2025 och 2,1 procent år 2026.

Prognosen för fastighetsskatten baserar sig på de fastighetsskattesatser som fullmäktige godkände 23.10.2023, på Skatteförvaltningens statistik samt på byggnadsprognoser. Fastighetsskattesatsen för mark har uppskattats enligt den nya nedre gränsen som träder i kraft 1.1.2024. Med den nya nedre gränsen på 1,3 procent inflyter cirka 17,8 miljoner euro mer än med nuvarande 1,0 procent. Prognosen för intäkterna av fastighetsskatten är 165 miljoner euro, 12 procent mer än år 2023.

Statsandelen för kommunal basservice beviljas enligt en kalkyl som inkluderar utjämning av kostnadsskillnader och utjämning av statsandelen på grundval av skatteintäkterna. Utjämningen av kostnadsskillnaderna bygger på kommuninvånarnas servicebehov och på omständigheter som definieras i systemet med hjälp av olika statsandelskriterier. I samband med vårdreformen infördes i statsandelssystemet ändringsbegränsningen och övergångsutjämnings för att begränsa de kommunvisa ändringarna till

följd av överföringen av kostnader och intäkter av vården. Begränsarna har en betydande inverkan på stadens statsandelar. Ändringsbegränsaren är en fast och permanent del av statsandelssystemet, som uppgår till 116 miljoner euro för Esbo år 2024. Genom den kompenseras obalansen mellan de utgifter och inkomster som överförs, eftersom den årliga skattefinansieringen från Esbo minskades med nästan 200 miljoner euro mer än kostnaderna för att ordna social- och hälsovårdstjänster. Trots förändringsbegränsningen förlorar Esbo nästan 90 miljoner euro per år.

Utöver förändringsbegränsaren i överföringen till välfärdsområdena utjämnas stora skillnader mellan kommunerna under en trappvis övergångsperiod åren 2023–2027 och därefter med en tills vidare permanent övergångsutjämnning. Dessutom minskade också de ändringar som gjorts i den utjämnning av statsandelen som baserar sig på skatteinkomsterna de stora kommunspecifika ändringarna. Övergångsutjämnningen innebär för staden 45 miljoner euro år 2024 och minskar till 30 miljoner euro i slutet av övergångsperioden. Enligt Finansministeriets beräkning för år 2024 är statsandelen för Esbo stads basservice 205 miljoner euro, compensationerna för skatteförluster 31,5 miljoner euro, förändringsbegränsaren 116 miljoner euro och övergångsjämningen 45 miljoner euro, sammanlagt 398 miljoner euro. Statsandelen för undervisnings- och kulturväsendet är uppskattningsvis 0,5 miljoner euro. Enligt Finansministeriets hållbarhetsberäkning är statsandelarna 456 miljoner euro år 2025 och 462 miljoner euro år 2026. Från år 2025 innehåller statsandelarna preliminära uppskattningar av den finansiering som överförs inom ramen för arbets- och näringsreformen.

Reformen överför ordnandet av dessa tjänster till kommunerna vid ingången av år 2025. Dessutom utvidgas kommunernas finansieringsansvar för arbetslöshetsförmånerna till att förutom arbetsmarknadsstödet också gälla grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning. I finansministeriets kalkyl över utgiftstrycket är stadens statsandel för arbets- och näringsstjänsterna och utkomstskyddet för arbetslösa cirka 53 miljoner euro år 2025. Finansieringen av arbets- och näringsstjänsterna ingår i statsandelarna för år 2025. Uppgifterna preciseras under år 2024 när beredningen av reformen framskrider och de preciseras när budgeten för år 2025 utarbetas.

Ränte- och finansieringsintäkterna beräknas vara 38 miljoner euro år 2024. Räntekostnaderna antas vara 13 miljoner euro och övriga finansiella kostnader 5 miljoner euro. Räntekostnaderna beräknas öka cirka 2 miljoner euro under planperioden. Den stigande räntenivån påverkar staden långsamt, eftersom 86 procent av den nuvarande länestocken har fast ränta.

Årsbidraget uppskattas till 269 miljoner euro år 2024, cirka 297 miljoner euro år 2025 och cirka 304 miljoner euro år 2026. Resultatet uppvisar ett överskott på cirka 66,4 miljoner euro år 2024, cirka 85,6 miljoner euro år 2025 och cirka 83 miljoner euro år 2026. Siffrorna för 2025–2026 är preliminära uppskattningar.

Investeringar

I investeringsprogrammet till år 2031 är investeringarna sammanlagt 1,9 miljarder euro. I detta belopp ingår också lokaler på långvarig hyra och leasing samt lokaler inom projektbolag.

I investeringsprogrammet är stadens investeringar cirka 1,67 miljarder euro under perioden 2024–2031 och lokalerna på hyra och leasing samt

i projektbolag under perioden 2024–2031 sammanlagt 221 miljoner euro. År 2024 uppgår stadens bruttoinvesteringar till 316 miljoner euro och nettoinvesteringarna till 305 miljoner euro.

Investeringsprogrammet är fortfarande mycket framtungt och investeringsnivån är hög åren 2024–2026. Därefter sjunker investeringsnivån. Genomförande och slutförande av programmet Fixa skolorna med ett omfattande lokalinvesteringsprogram, Esbo kulturcentrums tillbyggnad, utvecklingen av Hagalunds idrottspark och byggstarten för Stadsbanan infaller i början av programperioden så att investeringsnivån är över 300 miljoner per år ännu de följande två åren. I enlighet med målen för programmet En ekonomiskt hållbar stad sänks investeringsnivån så att investeringarna år 2031 uppgår till cirka 140 miljoner euro.

Ett centralt mål för byggandet av verksamhetslokaler är att fixa skolorna och se till att skolor och daghem har hälsosamma och fungerande lokaler samt att det inte finns en enda lokal med inomhusluftproblem och inte en enda ersättande nödlokal. Staden och fastighetsbolagen i dess ägo investerar cirka 400 miljoner euro i servicelokaler före år 2031. Dessutom skaffar staden skol- och daghemslokaler samt andra servicelokaler på hyra, leasing och i projektbolag. I utvecklingen av stadens infrastruktur investeras sammanlagt 95 miljoner euro år 2024 och sammanlagt nästan 600 miljoner euro under de följande åtta åren. Investeringarna inkluderar Stadsbanan och kvalitetscykelleden längs denna, utveckling av Hagalunds idrottspark, byggande i utvecklingskorridoren längs metron som delvis finansieras genom markanvändningsavtal, utveckling av stadscentrumen och trafikleder som anknyter till en utveckling av stadsstrukturen.

Finansieringsanalys

Inkomstfinansieringen av stadens investeringar är 88 procent under budgetåret. Åren 2024–2026 har 15 miljoner euro per år av den uppskattade extra avkastningen av investeringsfonden för basservice och markanskaffning reserverats för investeringar. Om de internt tillförda medlen räcker för att finansiera investeringarna, används inte fondkapitalet. På grund av den höga investeringsnivån är verksamhetens och investeringarnas kumulativa kassaflöde negativt under hela ekonomiplansperioden. Kassaflödet är –37 miljoner euro år 2024. I slutet av perioden kan 111 procent av investeringarna finansieras med internt tillförda medel.

Stadens lånestock

För år 2024 har det reserverats en upplåningsfullmakt på 27 miljoner euro. Under de följande åren börjar lånestocken minska.

År 2024 ökar verksamhetskostnaderna då servicebehovet ökar och kostnadsnivån stiger, genomförandet av programmet Fixa skolorna framskrider och stadens hållbara tillväxt kräver investeringar i infrastruktur. Investeringar som stöder stadens tillväxt måste göras innan det inflyter intäkter av markförsäljning, markanvändningsavtalsersättning och skatter. Västmetron och dess förlängning till Stensvik, Spårjokern och Stadsbanan från Alberga till Köklax möjliggör en förtätning av bebyggelsen längs banorna och skapar nya möjligheter för lokaliseringen av företag, tjänster och bostäder.

Lånestocken är uppskattningsvis 863 miljoner euro i slutet av år 2024, det vill säga 2 701 euro per invånare.

Lånestocken sjunker till 803 miljoner euro och 2 438 euro per invånare före utgången av år 2026.

Koncernens lånestock

Det framtunga byggandet har ökat stadens ekonomiska risk och höjt nivån på koncernens justerade lånestock (exklusive Esbo bostäders samt Helsingfors andel av Helsingforsregionens miljötjänsters och Länsimetro Oy:s lån) till 2,87 miljarder euro år 2023. År 2024 förblir koncernens justerade lånebelopp på nästan samma nivå som året innan, men minskar efter år 2024 när investeringsnivån sjunker. För att lånestocken ska börja minska krävs en utveckling enligt programmet En ekonomiskt hållbar stad så att nettokostnadsökningen kan stävjas och investeringsprogrammet genomföras i enlighet med programmets mål. Hela koncernens lånestock ökar till 4,4 miljarder euro år 2025, varefter den börjar minska långsamt.

Behandling av stadsdirektörens förslag

Stadsstyrelsen bordlade ärendet 6.11.2023 och begärde utlåtande i ärendet av fullmäktiges förhandlingskommitté så att ärendet kan behandlas vid stadsstyrelsens möte 27.11.2023.

Under bordläggningen behandlade fullmäktiges förhandlingskommitté stadsdirektörens förslag till budget och ekonomiplan på tre sammanträden och kom överens om det bifogade förhandlingsresultatet som godkändes av fullmäktigegruppernas förhandlare som undertecknat avtalet. Alla fullmäktigegrupper är med i förhandlingsavtalet. Förhandlingsresultatet ökar driftsekonomiska utgifter med 12,13 miljoner euro år 2024. Under perioden 2024–2026 ökas investeringsanslagen med sammanlagt 2,8 miljoner euro. Tilläggen täcks med ett budgetlån, år 2024 ökas låneupptagningen med 12 miljoner euro.

I förhandlingsavtalet ingår 18 protokollsanteckningar, vilka förhandlingskommittén förutsätter ska iakttas under år 2024.

Stadsdirektören föreslår att förslaget till ekonomiplan ändras enligt förhandlingsresultatet.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 27.11.2023 § 314

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen godkänner anvisningarna om tillämpning av budgeten i bilaga 1 i budgetboken och föreslår att fullmäktige

1
godkänner den bifogade budgeten för 2024 och ekonomiplanen för 2025–2026 med bilagor,

2

godkänner de bifogade förslagen till beslut om finansmotionerna och konstaterar att motionerna är slutbehandlade,

3

bemyndigar stadsdirektören att ersätta den budgeterade överföringen av 15 miljoner euro som investeringsfonden för basservice och markanskaffning avkastar med motsvarande upplåning, om upplåning är ekonomiskt fördelaktigare än överföring ur fonderna,

4

bemyndigar tekniska nämnden att fortsätta bygga de i budgeten för 2023 särskilt uppräknade, oavslutade fasta konstruktionerna och anläggningarna inom ramen för tidigare anvisade totalanslag,

5

bemyndigar koncernförvaltningen att införa ändringar och preciseringar i budgeten och ekonomiplanen som föranleds av fullmäktigebehandlingen eller förbättrar riktigheten, informationen eller språkdräkten och som inte avviker från innehållet i den godkända budgeten och ekonomiplanen och inte väsentligt ändrar räkenskapsperiodens resultat eller finansieringsdelen.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 6.11.2023 § 299

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen godkänner anvisningarna om tillämpning av budgeten i bilaga 1 i budgetboken och föreslår att fullmäktige

1

godkänner den bifogade budgeten för 2024 och ekonomiplanen för 2025–2026 med bilagor,

2

godkänner de bifogade förslagen till beslut om finansmotionerna och konstaterar att motionerna är slutbehandlade,

3

bemyndigar stadsdirektören att ersätta den budgeterade överföringen av 15 miljoner euro som investeringsfonden för basservice och markanskaffning avkastar med motsvarande upplåning, om upplåning är ekonomiskt fördelaktigare än överföring ur fonderna,

4

bemyndigar tekniska nämnden att fortsätta bygga de i budgeten för

2023 särskilt uppräknade, oavslutade fasta konstruktionerna och anläggningarna inom ramen för tidigare anvisade totalanslag,

5

bemyndigar koncernförvaltningen att införa ändringar och preciseringar i budgeten och ekonomiplanen som föranleds av fullmäktigebehandlingen eller förbättrar riktigheten, informationen eller språkdräkten och som inte avviker från innehållet i den godkända budgeten och ekonomiplanen och inte väsentligt ändrar räkenskapsperiodens resultat eller finansieringsdelen,

Behandling

Ordföranden föreslog understödd av Partanen att stadsstyrelsen bordlägger ärendet för utlåtande av fullmäktiges förhandlingskommitté.

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om ordförandens förslag kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig detta, konstaterade ordföranden att stadsstyrelsen hade godkänt förslaget.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Stadsstyrelsen bordlade ärendet för utlåtande av fullmäktiges förhandlingskommitté.

Beslutshistoria

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Budgeten för 2024 och ekonomiplanen för 2025–2026
- 2 Vastaukset vuoden 2024 raha-asia-aloitteisiin
- 3 Neuvottelutulos TA2024-2026
- 4 Neuvottelumuutoksilla päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma
- 5 Neuvottelutulos TA 2024-2026 liite, pöytäkirjamerkinnet

Tilläggsmaterial

För kännedom